

افغانستان؛ زندان منتقدان و خاموشی رسانه‌ها

اعلامیه مجمع مدافعان حقوق بشر HRD+

۲۹/۰۵/۲۰۲۰

وضعیت حقوق بشر در افغانستان روز به روز توسط رژیم حاکم سیاسی به وخامت کشانیده می‌شود. اداره دیفکتوی طالبان بر آزادی‌های شهروندی مردم افغانستان محدودیت‌ها را بیش‌تر ساخته و جامعه را به زندانی برای دیگراندیشان و منتقدین مبدل ساخته است.

اداره استخبارات طالبان در این اواخر دست به پیگرد و دستگیری روحانیون منتقد زده و قاری سراج‌الدین، مولوی عبدالقادر قانت در کابل و مولوی بشیراحمد حنفی در هلمند بازداشت شده‌اند. مطابق گزارش‌ها این علماء دینی منتقد طالبان هم‌اکنون در زندان‌های این گروه به سر می‌برند.

وزارت اطلاعات و فرهنگ طالبان پیوسته رسانه‌ها را هدف قرار داده و محدودیت‌ها را تشدید کرده است؛ برنامه‌های سیاسی و اقتصادی ممنوع شده و دست‌کم در ۱۷ ولایت کشور. که حدود ۵۰ درصد جغرافیای افغانستان را دربر می‌گیرد. انتشار تصاویر موجودات زنده ممنوع اعلام شده است. خبرنگاران بسیاری تهدید شده‌اند و، براساس اطلاعات و اسنادی که در اختیار داریم، در حال حاضر ۱۶ خبرنگار و کارمند رسانه‌ای در زندان به سر می‌برند. وضعیت خبرنگاران نسبت به سال گذشته وخیم‌تر شده و شمار بازداشت‌ها و زندانی‌شدن آنان افزایش یافته است.

ادارات استخباراتی و پلیس‌های مذهبی طالبان نقش نهاد‌های مدنی را در حد غیر قابل تصور محدود گردانیده و اجازه فعالیت آن‌ها را به دلایل ناموجه ملغا ساخته‌اند. فعالان حقوق بشر و مدافعان حقوق زنان پیهم مورد تهدید و تحقیر قرار می‌گیرند و نقش زنان در جامعه حذف شده. تنها کمیت محدودی از زنان بنا به خواست و نیازمندی طالبان در برخی ادارات خاص مشغول کار هستند. تعصب در برابر گروه‌های اجتماعی به اوج رسیده و گروه‌های قومی در بی‌امنی به سر می‌برند.

نبود کار و گسترش فقر سبب شده است که جامعه دچار مصیبت و بحران اقتصاد شود. فقر، نبود امنیت اجتماعی و تخطی‌های گسترده حقوق بشری سبب شده که تعداد زیادی از هم‌میهنان ما با وجود شرایط دشواری مهاجرتی، کشور را ترک می‌گویند. این در حالی‌ست که کشور‌های ایران و پاکستان ده‌ها هزار مهاجر را دوباره و به صورت تحمیلی به افغانستان می‌فرستد. این کار سبب بالا رفتن نرخ‌های مواد خوراکی، مسکن و محدودیت زیست‌محیطی در شهر‌های عمده افغانستان گردیده است.

در کنار این همه دشواری‌ها رهبری طالبان در قندهار در تلاش است تا اساس و مبدا دولت را در افغانستان آسیب شدید رساند. رهبری طالبان به جای استفاده از منابع رسمی دولتی و هنجار‌های حقوقی برای تصمیم‌های سیاسی و ساختاری از مدارس دینی و ملا‌های که متعلق به ایدیولوژی آن‌هاست استفاده می‌کنند. این کار که تدروی و تعصب مذهبی را دامن می‌زند، صدمه شدید به نظام سیاسی و شرایط حقوق بشر در افغانستان وارد می‌کند.

مجمع مدافعان حقوق بشر HRD+ با انتشار این اعلامیه نگرانی عمیق خود را نسبت به وضعیت حقوق بشر در افغانستان ابراز می‌کند و باور دارد این وضعیت، با سوءاستفاده از نام دین، به استبداد دینی آشکار انجامیده است. ما بر موارد زیر تأکید می‌کنیم:

جنگ‌های اوکراین، غزه و بحث‌های پیچیده در خاور میانه به ویژه ایران، وضعیت افغانستان، به ویژه مصیبت حقوق بشر در افغانستان را از اجندای جهانی برون ساخته است. ما از همه‌ی جامعه جهانی به ویژه شورای امنیت سازمان ملل، اتحادیه اروپا و کنفرانس‌های مهم جهانی با جدیت می‌طلبیم تا وضعیت افغانستان را به صورت جدی در دستور کار خود قرار داده و به ارزش‌های حقوق بشر جدا توجه نمایند.

برخی از کشورهای همسایه و کشورهای خلیج فارس در تلاش عادی‌سازی روابط با اداره دیفکتوی طالبان هستند. این در حالی‌ست که این روند تمام کنوانسیون‌های مهم حقوق بشری را که جز از مهم‌ترین اسناد حقوق بین‌الملل می‌باشد نادیده می‌گیرد. ما از این دولت‌ها جدا می‌طلبیم تا وضعیت حقوق بشر را در افغانستان به عنوان پیش‌شرط مهم در برنامه‌های شان قرار دهند.

ما از شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد خواستاریم که میکانیزم نظارتی و حسابدهی نقض قضایای حقوق بشری در افغانستان را در این دور مجلس شورای حقوق بشر (جون-جولای ۲۰۲۵) تاسیس کنند تا با نیرو و منابع بیشتر در حمایت از وضعیت قربانیان حقوق بشر در افغانستان بپردازند. تمامی پرونده‌های نقض حقوق بشر با شناسایی ناقضین آن مستند شوند و توسط محاکم بین‌المللی چون دادگاه بین‌المللی جزایی و دادگاه بین‌المللی عدالت مورد پیگرد قرار بگیرند.

ما از رسانه‌های ملی و بین‌المللی، نهاد‌های مدنی و اکادمیک و فعالان حقوق بشر و مدافعان حقوق زنان می‌طلبیم تا برای دادخواهی و حمایت از حقوق بشر در افغانستان منسجم‌تر عمل نمایند.

مجمع مدافعان حقوق بشر

HRD+